

Krzysztof Stoliński

Pracownia archiwalna im. Haliny Czarnockiej

W środku p. Hanna
Zbirohowska-Kościa, p.
Wanda Kościa-Rostowska
i p. Krystyna Kościa-Dumas

Zarząd Studium Polski Podziemnej (SPP) w Londynie postanowił uczcić pamięć pani Haliny Czarnockiej (1900-1998), która przez wiele lat istnienia tej instytucji była jej głównym spiritus movens. 3 czerwca 2006 roku odbyła się uroczystość nazwania głównej pracowni archiwum jej imieniem. Niezłomność, pracowitość oraz olbrzymie zasługi Haliny Czarnockiej, jakie między wielu innymi oddała dla sprawy SPP zostały w ten sposób upamiętnione. Od lat nie odnawiane pomieszczenie zostało odmalowane, zainstalowano w nim przeszło 70 metrów pótek. W ten sposób większość dokumentów przechowywanych w różnych pomieszczeniach Studium może być udostępniona w jednym pokoju. Mamy szczerą nadzieję, że odnowiona i przeorganizowana pracownia będzie dobrze służyć odwiedzającym pracownikom naukowym oraz naszym wolontariuszom, którzy wkładają dużo pracy przy rejestracji i porządkowaniu historycznych dokumentów dotyczących działalności Armii Krajowej i struktur Państwa Podziemnego podczas Drugiej Wojny Światowej.

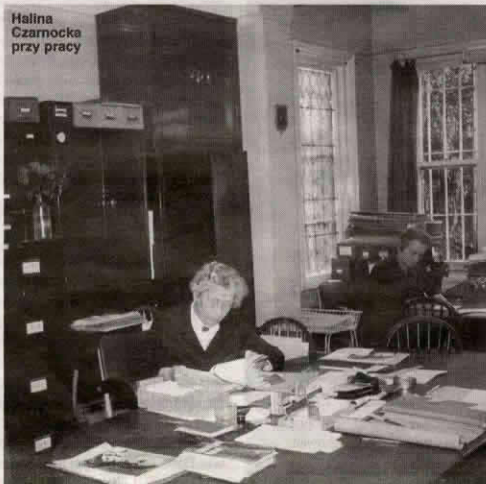
Boczne ściany regałów w pracowni zostały wykorzystane na umieszczenie portretu p. Czarnockiej, jej życiorysu oraz fotografii odznaczeń, którymi była dekorowana w różnych okresach swej służby. W obecności Prezesa IPMS p. Krzysztofa Barbarzkiego oraz licznych gości, wspomniany portret i życiorys zostały odświeżone przez córkę i wnuczkę Haliny Czarnockiej, panie Hannę Zbirohowską

ską-Kościa, Wandę Kościa-Rostowską i p. Krystynę Kościa-Dumas.

Warto nadmienić, że Kolo Armii Krajowej w Londynie ofiarowało SPP £1000 na odnowienie pracowni, za co wyrażamy serdeczne podziękowanie oraz, że członkowie zarządu SPP, również wsparli ten projekt sumą £450 finansując dodatkowo 20 metrów pótek.

Niech odnowiona pracownia, na którą p. Halina Czarnocka spoziera teraz z portretu, dobrze wszystkim służy.

Halinę Czarnocką wojna w 1939 roku

Halina Czarnocka przy pracy

STUDIUM POLSKI PODZIEMNEJ THE POLISH UNDERGROUND MOVEMENT (1939-1945) STUDY TRUST

www.polishresistance-archive.org

Tydzień Polski, 27/08/2006

zastaje w Krzemieńcu gdzie organizuje pomoc dla wojska i uciekinierów. Po wejściu Czerwonej Armii, NKWD aresztuje Stefana Czarnockiego. Pani Halina pomaga w przrzutach ochotników i kurierów przez Rumunię do wojska we Francji.

W marcu opuszcza Krzemieniec i 1 maja 1940 roku dociera do Warszawy i od razu dołącza do konspiracji wojskowej. Z ramienia ZWZ szkoli łączniczki spośród młodzieży harcerskiej. Od sierpnia 1941 roku jest sekretarką Szefa Sztabu Komendy Głównej, dla której organizuje tajne kwatery. Równocześnie jest kierowniczką Centrali Łączności „Ogary”.

23 kwietnia 1943 roku, aresztowana przez Gestapo, jest osadzona w izolatorze na Pawiaku. Równocześnie jest przesłuchiwana na Szucha. 13 maja 1943 zostaje wywieziona do Oświęcimia, gdzie również dołącza do konspiracji. W styczniu 1945 roku zostaje

ewakuowana do obozu w Bergen-Belsen. Po uwolnieniu przez Armię Brytyjską, Halina Czarnocka jest przewodniczącą Sekcji Kobiet AK. Przedostaje się do obozu jenieckiego kobiet żołnierzy w Oberlangen. Zostaje mianowana Komendantką Kompanii Zbiorczej. Objężdża ośrodki na terenie Niemiec i rejestruje kobiety zdolne do dalszej służby wojskowej lub pragnące kontynuować przerwane studia.

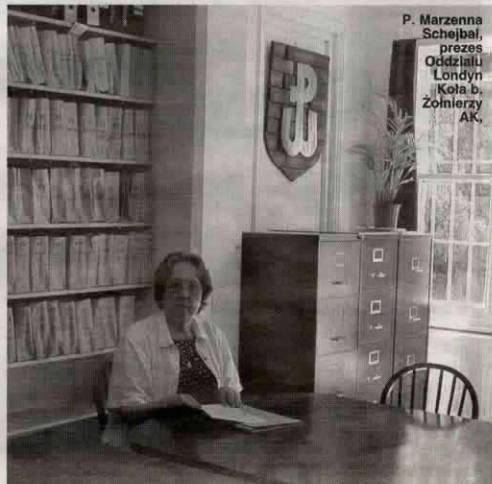
Następnie wyjeżdża do Włoch i dostaje przydział do Oddziału Społecznego 2. Korpusu. Po roku, w ramach ewakuacji Korpusu przybywa do Wielkiej Brytanii. Pracuje w Wydziale Historycznym AK. W 1947 roku rozpoczyna pracę w Studium Polskiej Podziemnej. Początkowo jest sekretarką. Od 1956 roku Kierowniczką Archiwum, od 1964 roku członkiem Rady i od 1982 roku Przewodniczącą Zarządu SPP. W tym okresie jest sekretarzem redakcji i współre-

daktorką sześciotomowego wydawnictwa „Armia Krajowa w Dokumentach 1939-1945”.

Halina Czarnocka była czynna w licznych organizacjach niepodległościowych, była członkiem Rady Koła AK, Rady Instytutu J. Piłsudskiego, Rady Narodowej, Instytutu badania Zagadnień Krajowych, Towarzystwa Polsko-Ukraińskiego i Towarzystwa Historyczno-Literackiego. Była czynna w Zjednoczeniu Polek i Harcerstwie. Aktywnie udzielała się w gronie Krzemieńczan i była współredaktorką „Biesiad Krzemienieckich”.

W 1947 roku gen. Bór-Komorowski odznaczył Halinę Czarnocką Krzyżem Virtuti Militari. Od Prezydenta Rzeczypospolitej otrzymała order Polonia Restituta. Otrzymała również Krzyż Armii Krajowej, Złoty medal Opiekuna Miejsc Pamięci Narodowej i Medal Wojska.

Prezes SPP

P. Marzenna Schejbal, prezes Oddziału Londyn Koła b. Żołnierzy AK